Η τραγική και επίπονη κρίση (Μοναχός Αλέξιος Καρακαλληνός)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 2 Αυγούστου, 2011

(4 ομιλίες)

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, θά ἤθελα νά πῶ μερικά λόγια στὴν ἀγάπη σας γιά τήν τραγική καί ἐπίπονη κρίση ἐξαιτίας τῆς ὁποίας σήμερα πάσχει ἡ Ἑλλάδα καί κάθε Ἕλληνας ξεχωριστά.

Α΄

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, θά ἤθελα νά πῶ μερικά λόγια στὴν ἀγάπη σας γιά τήν τραγική καί ἐπίπονη κρίση ἐξαιτίας τῆς ὁποίας σήμερα πάσχει ἡ Ἑλλάδα καί κάθε Ἕλληνας ξεχωριστά. Καί ἐγώ, ἂν καί γεννημένος στὴν Ἀμερική, ἀγαπῶ καί πονάω παρά πολύ τήν Ἑλλάδα μας τήν ὁποία ἐπέλεξα ἀπό ὅλες τις ἄλλες χώρες τῆς γῆς γιά ένα πολύ σημαντικό λόγο, τὸν ὁποίο μερικοί προκλητικά περιφρονοῦν καὶ αὐτός εἶναι ὁ θεϊκός πλούτος της, εἶναι ἡ ἴδια ἡ Ὀρθοδοξία. Ὅπως ξέρουμε ὅλοι, οἱ οἰκονομικές λύσεις εἶναι ἀνύπαρκτες καὶ μὴ ἀποδοτικές, ἄσχετα μὲ τὶς λύσεις ποὺ δίδει ἡ Εὐρώπη σήμερα ἤ ποὺ θὰ μᾶς προτείνει τοῦ χρόνου. Ὅμως, καί τό τονίζω αὐτό, ὑπάρχουν πνευματικές λύσεις πού ἄνωθεν ἔχουν φοβερή δύναμη καὶ μποροῦν πολύ εὔκολα νὰ μετατρέψουν τὴν πιὸ ἀπελπιστική κατάσταση σέ ἕνα μέλλον γεμάτο μέ ελπίδα, αἰσιοδοξία καί χάρη Θεοῦ, ἀλλά χρειάζονται ταπείνωση, αὐτογνωσία καί ἔπειτα μετάνοια γιά νά γίνει αὐτό τό πανέμορφο ὅραμα πραγματικότητα.

Καταρχήν, χρειαζόμαστε τὴν ταπείνωση καί τὴν αὐτογνωσία. Αυτές οἱ ἀρετές μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἐμβαθύνουμε καὶ νὰ ἀντιληφθοῦμε καλύτερα τὴν δύσκολη κατάσταση που βιώνουμε μέσω τοῦ ενός και μοναδικοῦ προσώπου στὸ ὁποίο μποροῦμε νά ἀσκήσουμε μία θετική ἐπιδραση. Αὐτό τό πρόσωπο εἶναι ὁ εαὐτός μας. Ἡ κρίση ἔχει βαθύτερες αἰτίες πέρα ἀπό τό τί ἔκαναν οἱ ἐκλεγμένοι ἀπό τό λαό πολιτικοί μας. Ἡ αἰτία εἶναι μία γιά τήν κοινωνία καί τὸ κάθε ἄτομο ξεχωριστά: ἡ ἀποστασία ἀπό τήν Ὀρθοδοξία, ἡ ἀποστασία ἀπὸ τὶς ἀρετές τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ ἁπλιστη προσήλωση στὰ ὑλικά ἀγαθά.

Στὴν Παλαιά Διαθήκη, διαβάζουμε γιά τους Νινευίτες τὸ εξής: ὁ Θεός εἶπε στόν προφήτη Ιωνά, «κήρυξον ἐν αὐτῇ ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρός με.» Δηλαδή, ἡ ἀσέβειά τους ἀνέβηκε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Αὐτό πού πρέπει νά

παρατηρήσουμε εἶναι ὅτι ἡ Νινευή ἦταν εἰδολωλατρική πόλη, δέν εἶχε μία ἔνδοξη ἱστορία μυριάδων ἁγίων, δέν εἶχε μία θεϊκή μαρτυρία μυριάδων θαυμάτων καί μία μοναδική παρουσία τῆς σώζουσας ἀληθείας, ὅπως ἔχει ἡ Ἑλλάδα, ποὺ ἦταν κάποτε «γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον».

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἡ κραυγή τῆς κακίας μας καί τῆς ἀσέβειάς μας ἔχει ἀνεβεῖ στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ καί ὅσο σκληρές καί δύσκολες μᾶς φαίνονται, που ὄντως εἶναι, οἱ σημερινές συνθήκες ποὺ ὅλοι βιώνουμε, δὲ συγκρίνονται μὲ τὴν ἀποστασία μας. Καί αὐτό ἰσχύει γι᾽ ὅλους. Γι᾽ αὐτούς πού εἶναι ἔξω ἀπό τῆν ἐκκλησία καί γι᾽ αὐτούς πού νομίζουν ὅτι εἶναι μέσα. Χρειάζεται ἡ μετάνοια τῶν Νινευιτῶν, ἄν θέλουμε νά δοῦμε τό χέρι τοῦ Θεοῦ νά ἀπομακρύνει τά δεινά ποὺ μᾶς ἀπειλοῦν. Ὑπάρχουν ἀτελείωτα θέματα ποὺ μπορῶ νά ἀναφέρω. Καί ἐννοῶ ὅτι ἔχουμε πολλές ἁμαρτίες ποὺ μπορεῖ νὰ μὴ τίς θεωρούμε καν ἁμαρτίες, ἀλλά ἀπαιτοῦν μετάνοια, ἐξομολόγηση καί μία ἐπιστροφή στὴν ἀντίστοιχη ἀρετή. Σήμερα, θά ξεκινήσω μὲ τό θέμα τῆς ἀποδοχῆς τῆς εὐθύνης μας γιά τά δικά μας ἁμαρτήματα καί γιά τά ἁμαρτήματα τῶν ἄλλων. Εἴμαστε ἕνα καί ὁ καθένας, ἀνεξαρτήτως ἀπό ὅ,τι ἔχει κάνει εἶναι ὁ ἀδελφός μας.

Σχετικά μέ τήν κρίση, ἀκούω ξανά καί ξανά, «τά φάγανε τά λεφτά» χωρίς τήν παραμικρή αἴσθηση ὅτι αὐτός ὁ τρόπος σκέψεως μόνο ἐπιδεινώνει τήν κατάσταση καί μᾶς ἐπιβαρύνει. Ἀντικειμενικά, βέβαια, πολλοί πολιτικοί γέμισαν τίς τσέπες τους μέ χρήματα πού ἦταν προορισμένα γιά ἔργα καί ἀνάπτυξη. Από τήν ἄλλη πλευρά ὅμως, ἀκούμε τήν πληροφορία ὅτι δεκαέξι χιλιάδες ἄνθρωποι ἔπαιρναν σύνταξη γιά ἀνθρώπους πού ἔχουν κοιμηθεῖ, καί καταλήγουμε στό συμπέρασμα ὅτι δέν εἶναι μόνο οἱ πολιτικοί πού σπαταλήσανε τὸ δημόσιο ταμείο. Ὑπάρχει μία τάση μέ ἐπιδημιακές διαστάστεις νὰ κλέψουμε ἀπό τό δημόσιο, νὰ ἀποφύγουμε τους φόρους καὶ νά μήν εἴμαστε νομοταγείς. Ἀναφέρομαι σέ αὐτά τά οὐσιαστικά πολιτικά θέματα, διότι τό πολιτικό πρόβλημα εἶναι καί πνευματικό καί ἡ πνευματική ἀσθένεια ἔχει πολιτικές ἐπιπτώσεις. Περιφρονοῦμε τὴν προτροπή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πού μᾶς προτρέπει νά ἀγωνιζόμαστε νομίμως σὲ κάθε τομέα. Λέμε δέν πειράζει γιά τό ἕνα, δέν πειράζει γιά τό ἄλλο. Καί ἂν εἴμαστε ὄντως καθαροί καί αθώοι ἐνώπιον τῶν συνανθρώπων μας και τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι κάτι πού δέν μπορῶ νά πῶ οὔτε για τον εαυτό μου, πάλι πολλές φορές δέν παίρνουμε τήν ἠθικά σωστή θέση, ὅταν ὑπάρχει προσωπικό συμφέρον γιά μας καί τούς φίλους μας. Καί αὐτή ἡ κατάσταση ἐπεκτείνεται καὶ στήν Ἐκκλησία μὲ τὸ ἀπρεπές ντύσιμο τό καλοκαίρι, μέ τήν περιφρόνηση τῆς νηστείας καί μέ τόσα ἄλλα θέματα.

Ὁ Χριστός μᾶς διδάσκει «ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τον λίθον βαλέτω». Ποῦ σημαίνει ὅτι δέν μᾶς συμφέρει νά κατηγορήσουμε κανένα γιά τήν κατάσταση ἐκτός ἀπό τόν ἑαυτό μας. Οφείλουμε να ὁμολογήσουμε καί να ἐξομολογηθοῦμε τό δικό μας φταίξιμο, τά δικά μας σφάλματα. Τό μόνο εὔκολο εἶναι νά ποῦμε ὅτι φταίνε οἱ ἄλλοι. Χρειάζεται σθένος καί λεβεντιά νά πεῖ κανείς, φταίω ἐγώ για νὰ ἐπέλθει ἡ παρηγορία

τοῦ Θεοῦ στίς ψυχές μας, ὡς δρόσος Αέρμων καί ἔτσι αἰσθανόμαστε πιό ταπεινοί, ἔχουμε πιό πολλή ἀγάπη καί ἰδού τό θαύμα γίνεται μέσα στις ψυχές μας, ἀποκτοῦμε ἐλπίδα γιά μία θεάρεστη αλλαγή προσωπικά καί ὡς ἔθνος. Ἂν δέ μάθουμε νά ρίχνουμε πρωτίστως τήν εὐθύνη καί τό φταίξιμο στόν ἑαυτό μας, στά δικά μας ἁμαρτήματα, δέ θά ἀποκτήσουμε ποτέ μετάνοια καί πάνω ἀπ᾽ ὅλα τήν ἀγάπη γιά ὅλους, συμπεριλαμβανομένους καί τούς ἐχθρούς καί αὐτούς ποὺ κατασπαταλήσανε ἀσιλόγιστα τὸν δημόσιο πλούτο. Ἂς ἔχουμε, ἀδελφοί, τό ἥμαρτον στά χείλη μας. Ἂς ψάξουμε στούς εαυτούς μας γιά τήν πηγή τῶν κακῶν. Ἂς προσεγγίσουμε ὅσο μποροῦμε τήν μετάνοια τῶν Νινευιτῶν, διότι αὐτοί πίστεψαν στό Θεό, κήρυξαν νηστείαν καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ τούς μεγάλους, τά μικρά παιδιά, ἀκόμη καί τά ἴδια τα ζώα δέν πότιζαν για νά ἔχουν ὅλοι συμμετοχή στήν μετάνοια. Καί ποιό ἦταν τό ἀποτέλεσμα τῆς μετανοίας; «Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν καὶ μετενόησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ᾗ ἐλάλησεν τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐποίησεν.» Δηλαδή, εἶδε ὁ Θεός τά ἔργα τους, ὅτι ἐπέστρεψαν ἀπό την οδό της πονηρίας· και μετεμελήθη ο Θεός περί τοῦ κακοῦ, το οποίον εἶπε να κάνη σ᾽ αυτούς· και δεν τό έκανε. Ἡ μοναδική μας ελπίδα εἶναι ἡ ἐπιστροφή μας στό Θεό μέ τά ἔργα τῆς μετανοίας καί τῆς ἀρετῆς. Ἂς ἀρχίσει ὁ καθένας από αυτή τη στιγμή να ἐντοπίζει τίς ἀδυναμίες του, τις ἁμαρτίες του, καὶ νὰ ασχολείται περισσότερο με την πνευματική του προκοπή και καλλιέργεια, ώστε να υπάρξει ελπίδα για μία ἀξιοζήλευτη κοινωνία κοντά στό Θεό.

Αμήν.

***

Β΄

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, θά ἤθελα νά ἀναφερθῶ καὶ στὴν σημερινή μου ὁμιλία, ὅπως καὶ στὴν προηγούμενη γιὰ ὅσους τὴν ἄκουσαν, στό κυρίαρχο θέμα τῆς οἰκονομικῆς κρίσης στὴν Ἑλλάδα ἡ ὁποία εἶναι μία προέκταση τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς μας καί ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ τονίσω τὴν συμβολή τῆς μετανοίας στὴν ζωή μας. Πολλές φορές, ὅταν ἔχουμε ἕνα πρόβλημα ἤ μία στεναχώρια, θέλουμε ἕνα θαῦμα γιὰ νὰ ἀρθεῖ τό πρόβλημα ἢ δυσκολία ποὺ μᾶς ταλαιπωρεῖ ἢ νά μᾶς ἐλευθερώσει ἀπό μία ἀνυπόφορη κατάσταση. Ὅμως, πολλές φορές, πίσω ἀπό αὐτό τό φαινομενικά εὔλογο θέλημα κρύβεται ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀποφύγουμε τὴν προσπάθεια καί τὸν ἀγώνα πού ὁ Θεός ζητάει ἀπό μάς. Φοβόμαστε νὰ ἀλλάξουμε, διότι φοβόμαστε ὄχι μόνο τό ἄγνωστο, ἀλλά τὸ κυριότερο εἶναι ὅτι δὲν θέλουμε νὰ ἀφήσουμε τὸ βόλεμά μας.

Οἱ Ἑβραίοι πού δέν πίστεψαν κατά βάθος στόν Θεό, ἀλλά μόνο ἐξωτερικά, ζήτησαν ἀπό τόν Χριστό ἕνα σημείο, ἕνα μεγάλο θαύμα. Καί τί ἀπάντησε ὁ Σωτήρας μας, “Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ.” Λυπάμαι ποὺ τὸ λέω, ἀλλά αὐτά τά λόγια ταιριάζουν στήν δική

μας γενεά καί στήν σημερινή κατάσταση ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν χώρα μας. Θέλουμε νά μήν ὑπάρχει κρίση καί ἐπιθυμοῦμε νά συνεχίζουμε νά ζοῦμε μέ τόν ἴδιο πνευματικά ἀρωστημένο τρόπο ὁ ὁποίος εἶναι τὸ βασικό αἴτιο ποὺ δημιούργησε τήν κρίση. Ποιό εἶναι τό σημεῖον τοῦ Ἰωνᾶ; Ἡ σταυροανάσταση πού ξεκινάει μὲ τὸ κύρηγμα τῆς μετανοίας.

Δὲν μποροῦμε, ὅμως, νὰ μετανοήσουμε ἂν δέν καλλιεργήσουμε τὴν συνείδησή μας καὶ ἂν δὲν κοιτάξουμε προσεκτικά καί μέ εἰλικρίνεια στὸ παρελθόν μας γιά νὰ ἐντοπίσουμε, μέ ἀκρίβεια μάλιστα ποῦ, πότε, καί πῶς ἀδικήσαμε καὶ παρανομήσαμεν τόν ἀδελφό μας καί ναί, τό δημόσιο. Ὁ ὕμνος τῶν τριῶν ἁγίων παίδων στὴν κάμινο τοῦ πυρός ἦταν ὁ ἑξής: «ἡμάρτομεν ἠδικήσαμεν ἠσεβήσαμεν, ἠνομήσαμεν καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου». Αὐτά τὰ λόγια θὰ ἔπρεπε νὰ λέγονται καὶ ἀπό ἐμᾶς τούς ἁμαρτωλούς.

Πολλές φορές, οι ἄνθρωποι ἔρχονται στὴν ἐξομολόγηση χωρίς τὴν παραμικρή συναίσθηση ὅτι ἔχουν λυπήσει τὸν Θεό καὶ τὸν ἀδελφό μέ πράξεις πού καταπατᾶνε καὶ φιμώνουν τήν συνείδηση. Ὁ πνευματικός ἀγώνας ξεκινάει ἀπό τὰ μικρά καὶ ἀσήμαντα καὶ ἐπεκτείνεται στὰ μεγάλα καὶ σοβαρά ἁμαρτήματα. Αὐτά τὰ μικρά εἶναι ἱκανά νὰ ἀρχίσουν νὰ φιμώνουν σιγά σιγά τὴ συνείδηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατόπιν ἡ ψυχή ἐθίζεται κατά κάποιο τρόπο στὴν ἁμαρτία και πράττει κατόπιν σοβαρότερα. Θὰ ἀναφέρω μερικά παραδείγματα γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦμε τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποίο καταπατεῖται ἡ συνείδηση.

Δυστυχῶς ἔχω παρατηρήσει ταξιδεύοντας μία κακή συνήθεια τῶν ἀνθρώπων νὰ πετάνε ἀπό τὰ παράθυρα τῶν αὐτοκινήτων χαρτιά ἢ τσιγάρα ἢ καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἐπιβαρύνοντας ἔτσι τὸ περιβάλλον, αὐτή τὴν πανέμορφη φύση ποὺ μᾶς χάρισε ὁ Θεός γιὰ νὰ εὐφραινόμαστε και νὰ χαλαρώνουμε ὅλοι μας μέ τή θέα της καὶ τίς ὀμορφιές της. Ὅπως ἐπίσης κατά τόν ἴδιο τρόπο ἔχω παρατηρήσει νὰ πετάνε οἱ προσκυνητές στὸν χώρο τῆς μονῆς σκουπίδια καὶ τὰ ἀποτσίγαρά τους. Μία ἀκόμη πράξη ποὺ δηλώνει τὴν ἴδια ἀσέβεια ἀπέναντι ὄχι μόνο στὰ πρόσωπα ἀλλά καὶ στὸν χώρο τῆς μονῆς, ποὺ δὲν εἶναι ἁπλῶς ἕνας δημόσιος χώρος ἀλλά κάτι παραπάνω, εἶναι χώρος ἀφιερωμένος στὸν Θεό. Αὐτή ἡ κίνηση δηλώνει ἀσέβεια ἀπέναντι στὴν κτίση τοῦ Θεοῦ και ἀπέναντι στοὺς ἀδελφούς μας ἀλλά καὶ στοὺς ἴδιους τοὺς ἑαυτούς μας. Νὰ λοιπόν μία ἁπλή και τόσο ἀσήμαντη, γιὰ μερικούς, πράξη ποὺ ὅμως χρειάζεται μετάνοια. Ἐπίσης πόσοι ἄνθρωποι ἀγοράζουν πράγματα χωρίς νά κόβουν μία ἁπλή ἀπόδειξη διότι θέλουν νὰ ἀποφύγουν τὴν φορολογία; Ἡ πόσοι ἄνθρωποι ἔχουν κάνει μία ψευδή δήλωση γιά νά πάρουν κάτι ἀπό τό δημόσιο ὅπως για παράδειγμα ἀπό τό ταμείο ἀνεργίας ὅπου φαίνονται ὡς ἄνεργοι ἐνώ στὴν πραγματικότητα ἐργάζονται; Καί αὐτά χρειάζονται μετάνοια. Σὲ προσωπικό επίπεδο, τώρα, μήπως δέν εἶμασταν εἰλικρινείς μὲ τὸν ἀδελφό μας καὶ τὸν χρησιμοποιήσαμε σάν μέσο γιά προσωπικό συμφέρον γιά νά γίνει ἡ δουλειά μας χωρίς νὰ ἐμβαθύνουμε σὲ αὐτή τὴ σκέψη πώς ἴσως τον λυπήσουμε; Καί αὐτό χρειάζεται μετάνοια.

Γνωρίζω καλά ὅτι ὅλα αὐτά, ἴσως ἀσήμαντα γιά μερικούς, ἀλλά γίνονται στήν Ἑλλάδα καί σπανίως ἀκούγονται στήν ἐξομολόγηση. Ποῦ εἶναι ἡ μετάνοιά μας; Δέν μᾶς βοηθάει νά ποῦμε στὴν ἐξομολόγηση ὅτι εἴπαμε κάποιο ψεματάκι, ἀλλά... Πρώτα ἀπ᾽ ὅλα πρέπει νά κόψουμε τό "ἀλλά", νά κόψουμε τήν δικαιολογία. Ἀντί αὐτοῦ, νά λέμε, μὲ ἐπίγνωση, συνέχεια «Ἥμαρτον, Κύριε, διδαξόν μέ τά δικαιωματά σου». Ἡ μετάνοια δέν ξεκινάει μέ μία ἀόριστη αἴσθηση τῆς ἁμαρτωλότητος, πού ὅλοι ἔχουμε καί δέν μᾶς συγκινεῖ ἰδιαίτερα. Ξεκινάει μέ τήν ἐπίγνωση ὅτι λυπήσαμε τόν Θεό μέ συγκεκριμένες πράξεις, ἐνέργειες, καί σκέψεις πού ἔγιναν σέ συγκεκριμένες ἡμερομηνίες και μέ συγκεκριμένα ἄτομα. Θέλουμε νά βοηθήσουμε τὴν κατάσταση; Θέλουμε νὰ εἰσακουστεῖ ἡ προσευχή μας; Πρώτα, θά τακτοποιήσουμε τό λογαριασμό μας μέ τόν Θεό. Θά βροῦμε μία ὥρα ὑσηχίας. Θά ἀνατρέξουμε στό παρελθόν, καί θά προσπαθήσουμε νὰ θυμηθοῦμε ἀπό τήν ἡλικία τῶν 5 ετῶν ἕως σήμερα πού δέν εἴμασταν σωστοί και νά τά καταγράψουμε. Θά τά διαβάσουμε καὶ κατόπιν ἂς ἀναρωτηθοῦμε: θέλουμε νά συνεχίσουμε αὐτή τήν πορεία; Μετά ἂς διαβάσουμε τούς μακαρισμούς καί τήν περικοπή περί ἀγάπης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Καί τότε, ἂν θέλουμε ἂς πάρουμε μία ἀπόφαση ζωῆς καὶ σωτηρίας. Νά σταματήσουμε αὐτήν τήν πορεία ποὺ μᾶς καταδυναστεύει ψυχικῶς καί σωματικῶς ἀποφασίζοντας νὰ ἀποτινάξουμε τόν ζυγό ἀπό πάνω μας κάνοντας τό πρώτο βήμα πρὸς τήν ἱερά ἐξομολόγηση.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἔχει ἕνα φοβερό ρητό ποὺ εἶναι ὠφέλιμο νὰ θυμόμαστε ὅλοι μας. «Τὸ μὲν γὰρ ἁμαρτεῖν ἴσως ἀνθρώπινον, τὸ δὲ ἐπιμεῖναι ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, τοῦτο οὐκ ἀνθρώπινον λοιπόν, ἀλλ᾽ ὅλον σατανικόν.» Δηλαδή, τὸ νά σκοντάφτουμε καί νά ἁμαρτάνουμε ἐνώπιον Θεοῦ εἶναι κάτι πού οἱ ἄνθρωποι κάνουν. Βέβαια λεέι ἴσως ἀνθρώπινον. Ἀλλά νὰ συνεχίζουμε σ᾽αὐτή τήν πορεία σὰν νὰ μὴ συμβαίνει τίποτε, νά μὴ δίνουμε σημασία στόν ἐλέγχο τῆς συνειδήσεώς μας, δέν εἶναι πλέον ἀνθρώπινον. Εἶναι δαιμονικό. Φοβερός χαρακτηρισμός, διότι τό δαιμονικό ἀπορρίπτει τὴν σωτηρία. Πρέπει ὁπωσδήποτε νά φθάσουμε στό ἐπίπεδο τό ἀνθρώπινο, ἀνεξάρτητα ἄν χρειάζονται ἀκόμη μεγαλύτερες θυσίες ἀπό ὅτι ἀπαιτοῦνται σήμερα. Χρειάζεται μετάνοια καί ἀλλαγή καρδιακής πλεύσεως.

Στὸ νόμο τοῦ Μωησαίου γράφεται: "Τίς δώσει εἶναι οὕτω τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ὥστε φοβεῖσθαί με καὶ φυλάττειν τὰς ἐντολάς μου πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ ᾖ αὐτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι᾽ αἰῶνος;" Δηλαδή, ποιός θά δώσει σ᾽ αὐτούς νά ἔχουν τέτοια καρδιά γιά νά ἔχουν φόβο Θεοῦ, νά φυλάγουν τίς ἐντολές του ὅλες τις ἡμέρες τῆς ζωῆς τους, ὥστε νά ἔχουν αὐτοί καὶ τά παιδιά τους τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ σ᾽ αὐτή τήν ζωή καί σωτηρία στήν ἄλλη."

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ὁ Χριστός μας μᾶς ἔχει δώσει τέτοια δυνατότητα μὲ τὴν σταυροανάσταση. Εἴμαστε βαπτισμένοι Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί. Ἔχουμε τά μυστήρια. Μποροῦμε νά μετανοήσουμε, ἂν θέλουμε. Ἡ κρίση δέν εἶναι στά χέρια μας, ἀλλά ἡ μετάνοιά μας εἶναι. Ἂς κάνουμε μία ἀνασκόπιση, ἂς καλιεργήσουμε τήν συνείδηση

μας, ἂς ἑτοιμαστοῦμε γιά ἐξομολόγηση. Ἂς προχωρᾶμε μέ τήν ἐλπίδα τῆς μετανοίας. Καὶ ὁ Θεός τῶν μετανοούντων θά ἀπλώσει τό χέρι Του καί θα μᾶς σηκώσει ἀπό τήν πνευματική χρεωκοπία τῆς συνειδήσεώς μας καὶ ἕνα πιό φωτεινό μέλλον θά ἀνοίξει γιά μας. Το μόνο που χρειαζόμαστε γιά νά γίνει τό πρώτο βήμα εἶναι ἡ προαίρεση καὶ ἡ ταπείνωση καὶ ο φιλάνθρωπος Θεός θὰ ἀναπληρώσει ὅλα τὰ ἐλλείποντα.

Αμήν.

***

Γ΄

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ὅλοι μας αὐτὸν τὸν καιρὸ συζητοῦμε καὶ γινόμαστε δέκτες τῶν δυσάρεστων εἰδήσεων, περί τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν χώρα μας, και ὅλοι βιώνουμε καθημερινὰ αὐτὴ τὴν ἀγωνία περὶ τοῦ τὶ μᾶς ἐπιφυλάσσει τὸ μέλλον. Μακάρι ὅλοι νὰ εἴχαμε τὴν ἴδια ἀγωνία, ποὺ ἔχουμε γιὰ τὰ βιωτικὰ, καὶ γιὰ τὰ πνευματικά διότι ὅπως εἶπα καὶ τὶς δύο προηγούμενες Κυριακές, ἡ οἰκονομικὴ κρίση στὴν Ἑλλάδα εἶναι οὐσιαστικὰ μια πνευματικὴ κρίση ἀξιῶν καὶ ἀρετῶν. Θὰ ἤθελα πάλιν νὰ τονίσω πῶς ὀφείλουμε νὰ ἀνταποκριθοῦμε σ᾽ αὐτήν τὴν διπλὴ κρίση ὡς τέκνα τῆς Ἐκκλησίας. Εἴπαμεν ὅτι πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε τὴν προσωπική μας εὐθύνη γιά τήν κατάσταση, νὰ καλλιεργήσουμε τὴν συνείδησή μας μὲ προσοχὴ στὴν πνευματική διάσταση ὅλων τῶν κινήσεών μας, καί νὰ προχωρᾶμε μὲ ἐλπίδα και μετάνοια στὴν ἱερά ἐξομολόγηση.

Ὅμως γιὰ νὰ γίνει τὸ ἐξομολογητήριον γνήσιος χώρος μετανοίας καί ἀναγεννήσεως τῆς ψυχῆς, δὲν ἐπαρκεῖ ἡ συνειδοποίηση τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἀλλὰ χρειάζονται ἡ συναίσθηση, ἡ κατάνυξη καὶ δάκρυα μετανοίας. Δυστυχῶς, αὐτά τά χαρίσματα εἶναι πάρα πολύ σπάνια, παρόλο τον φοβερό πόνο που ἐπικρατεῖ γύρω μας καθημερινά. Συνήθως τὰ δάκρυα πέφτουν, καὶ σὰν χείμαρος μάλιστα, διότι ὁ ἄνθρωπος νιώθει τὸν ἑαυτό του ἀδικημένο, παρεξηγημένο, καί παραπονεμένο. Πολλοί αἰσθάνονται σὰν θύματα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἢ διαφόρων περιστάσεων. Ἀλλά, πάλιν, πολύ σπάνια συναντῶ ἐκείνα τά μοναδικά καὶ πολύτιμα δάκρυα ποὺ καθαρίζουν τήν ψυχή, δηλαδὴ δάκρυα ποὺ προέρχονται ἀπό τό γεγονός ὅτι λυπήσαμε τὸν Θεό καὶ Πατέρα μας. Νομίζω ὅτι ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς κατάστασης εἶναι ὅτι δέν ἔχουμε τίποτα παραπάνω παρὰ μόνο μία τυπική σχέση μέ τόν Θεό καί ἀγνοοῦμε τὸ πόσο μᾶς ἀγαπάει ὁ Θεός προσωπικά αλλά καί ὡς ἔθνος. Δέν ἀντιλαβανόμαστε πόσο ψηλά μᾶς θέλει. Δέν καταλαβαίνουμε ὅτι καλούμαστε να γίνουμε τέκνα φωτός ποὺ θα λάμπουν καὶ θα φωτίζουν ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη καὶ μόνο μισοκαταλαβαίνουμε σὲ ποιό σκόταδι ἔχουμε περιπέσει.

Παρόλο τὴν οἰκονομική κρίση, μπορῶ νὰ πῶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη χώρα στὸ πρόσωπο τῆς γῆς μὲ πιό πολύ πνευματικό πλούτο ἀπό τήν Ἑλλάδα μας. Ὅλοι οἱ

ὑπόλοιποι λαοί ποὺ γνωρίζουν κάτι γιά τό Εὐαγγέλιο, διαβάζουν μία μετάφραση καί οὔτε μποροῦν νὰ συλλαβίσουν τὸ ἀλφάβητο μὲ τό ὁποίο ἀρχικά γράφτηκε. Ἀλλά στοὺς Ἕλληνες ὁ Θεός ἔδωσε τὴν εὐλογία νὰ εἶναι γραμμένο στὴν δικιά τους γλώσσα. Καί εἶμαι πολύ εὐγνώμων στό Θεό διότι αξιώθηκα νὰ μάθω νά τό διαβάζω καὶ ἐγώ στήν γλώσσα τῶν Ἀποστόλων.

Τώρα, μία ἔρωτηση: διαβάζουμε τήν ἁγία Γραφή, αὐτή τήν στοργικὴ ἐπιστολή τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐμάς, ἢ τήν περιφρονοῦμε ἐνὼ βλέπουμε τηλεόραση μέ τίς ὥρες; Πάλιν ὁ Θεός ἐκδηλώνοντας τὴν ἄπειρη ἀγάπη Του πρὸς ἐμᾶς, ἔστειλε τὸν Ἅγιο Ἀποστόλο Παῦλο σὲ πολλές περιοχές της χώρας μας, στὴν Καβάλα, στὴν Βέροια, στὴν Θεσσαλονίκη, στὴν Αθήνα, καὶ στὴν Κόρινθο γιὰ νὰ μᾶς κυρήξει τά εὐαγγέλια τῆς μεγάλης χαρᾶς ὅτι ἐν Ἰησοῦ Χριστῶ μποροῦμε νὰ γίνουμε τέκνα φωτός καί κληρονόμοι τοῦ αἰωνίου βασιλείου του. Ὁ καλὸς Θεός ἔχει στολίσει τὴν Ἑλλάδα, ὄχι μόνο μέ καταπληκτικές φυσικές ὁμορφιές, ἀλλά μέ χιλιάδες μοναστήρια καί ναούς μὲ θαυματουργικές εἰκόνες καὶ ἱερά λείψανα μυριάδων ἁγίων. Πολύ μᾶς ἀγάπαει ὁ Θεός, ἀδελφοί. Ἔχουμε τό Ἅγιον Ὄρος, ὅπου γίνονται χίλιες λειτουργείες καθημερινά στὰ μεγαλόπρεπα μοναστήρια καί στὰ ταπεινά καλυβάκια. Ἔχουμε τήν Παναγία καί γνωρίζουμε τήν παντοδύναμη σκέπη της ὅπως κανένας ἄλλος λαός. Τέτοια ἰδιαίτερη ἀγάπη καί φροντίδα ἀπό τόν Θεό, δέν υπάρχει οὔτε στὴν Ἀμερική, οὔτε στήν Εὐρώπη, οὔτε ἀλλοῦ στόν κόσμο. Ἀλλά ἀντί γιὰ εὐγνωμοσύνη γιὰ ὅλες αὐτές τὶς δωρεές τοῦ Θεοῦ, ἀκούω μόνο τό παράπονο.

Καθημερινά στην ζωή μας ἐκδηλώνεται ἡ ἄπειρη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐμᾶς, ἀλλὰ ἐμεῖς ἄραγε ἔχουμε τὰ πνευματικά μας μάτια ἀνοιχτά γιὰ νὰ δούμε καὶ νὰ αἰσθανθοῦμε τὸ στοργικό του χέρι νὰ μᾶς κρατάει καὶ νὰ μᾶς καθοδηγεὶ σὲ κάθε περίσταση τῆς ζωῆς μας; Δυστυχώς ὄχι, ἀλλά ἀντιθέτως ἀντί γιὰ ἀναγνώριση καὶ εὐχαριστία ἔχουμε τὴν ἀγανάκτηση καὶ τὸν γογγυσμὸ καὶ τὸ ΄΄γιατί΄ νὰ ἐπικρατεὶ στὴν ψυχή μας καὶ ἀντί νὰ προβληματιστοῦμε καὶ ἀλλάξουμε τρόπο ζωῆς ἐμείς ἐμμένουμε στὸν ὁλέθριο δρόμο ποὺ διαλέξαμε μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό. Ἀντί νά δοξάζουμε τόν Θεό γιά τά μοναστήρια ποὺ ὑπάρχουν, πιάνουμε στό στόμα μας τοὺς ρασοφόρους, τούς μοναχούς, τούς ἱερεῖς, καὶ τούς δεσποτάδες καὶ τούς κατακρίνουμε σφόδρα, διότι σὰν ἄνθρωποι ἔχουν καί αὐτοί ἀδυναμίες. Ἀντί νὰ τιμοῦμε τὴν Πανάγια μὲ τὴν ἐγκράτεια καί παρθενία σὲ μία χώρα μέ τόσους παρθενώνες γιά μοναχούλες, τί συναντᾶμε; Ὑπάρχουν ζευγάρια μὲ ὁλοκληρωμένες σχέσεις πρίν ἀπό τό γάμο καὶ θεωροῦν αὐτὸ τὸ κατάντημα σὰν νὰ εἶναι ἀπολύτως φυσικό, σὰν νὰ μή ἔχουν ἀκούσει ποτέ τίς δέκα ἔντολες, «οὐ μοιχεύσεις» καὶ μάλιστα στὴν Παλαιά Διαθήκη γράφεται «ὁ μοιχεύων καὶ ἡ μοιχευομένη θανάτῳ θανατούσθωσαν.» Καὶ ὁ Χριστός μας ποὺ πάντοτε ἔδειξε τόση φιλανθρωπία καί συγχώρηση σὲ κάθε ἁμαρτωλό πού μετανοεῖ εἶπε, «ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.» Ἂν ἔχουμε πέσει πρίν τό γάμο, δάκρυα θέλει καί ἐξομολόγηση. Ἂν τά παιδιά μας ζοῦν στὴν ἁμαρτία, πάλιν δάκρυα θέλει καί παράκληση στό Θεό γιά τήν μετάνοιά τους. Στὴν χώρα μέ μία τόση

ἔνδοξη καὶ πλούσια ἱστορία παρθενίας, καί ἀναφέρομαι στό μοναχισμό τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀδιαφορία μας γιά αὐτό τό θέμα πληγώνει τόν Θεό καί τήν Παναγία μας. Ἐμεῖς ἀδελφοί πληγώνουμε τήν γλυκύτατη ἀγάπη ποὺ σταυρώθηκε γιά μας. Ἔχουμε γίνει τόσο σκληρόκαρδοι ὥστε νὰ μὴν αἰσθανόμαστε κάθολου τύψεις; Πολλοί λενε, καί δέν ἔχουν ἄδικο, φταίει ἡ τηλεόραση, ἀλλὰ ἐλέγχουμε τί βλέπουμε καί τί βλέπουν τά παιδιά μας; Καθόμαστε μὲ τὰ παιδιά μας νὰ ἐξηγήσουμε τίς ἀξίες μας, πώς πρέπει νὰ ἀγωνιζόμαστε πνευματικά, νὰ ἐκκλησιαζόμαστε; Τοὺς διδάσκουμε πώς να προσεύχονται; Τοὺς λέμε πῶς μακριά ἀπό τόν Θεό δὲν υπάρχει καμία χαρά παρά μόνο ὀδύνη και ὄλεθρος; Λέμε πώς ἡ ἁμαρτία σκοτίζει τὴν ψυχή καὶ τῆς ἀφαιρεῖ τὸν πρώην κάλλος της; Στὴν ἐκκλησία ἔρχομαστε νωρίς μέ λαχτάρα γιὰ νὰ συνατηθοῦμε με τό Χριστό; Ἔχουμε τύψεις ἂν καθυστεροῦμε; Καί ἄν δὲν μποροῦμε νὰ κοινωνάμε, τουλάχιστον παίρνουμε τό εὐλογημένο ἀντίδωρο προσεχτικά καί μέ εὐλάβεια μέ τὰ δύο μας χέρια καὶ μέ πολλή προσοχή γιὰ νά μή πέφτουν τά ψίχουλα κάτω. Τὴν περασμένη ἑβδομάδα, ὑπήρχαν ψίχουλα στὴν ἄμμο τῶν κεριῶν. Κύριε ἐλέησον. Πληγώνουμε τόν Θεό ἐκτὸς ναοῦ, τουλάχιστον μέσα νὰ δείξουμε τό σεβασμό καὶ τήν εὐλάβεια ποὺ κάποτε στόλιζαν τό λαό τοῦ Θεοῦ.

Εὔχομαι ὁλοψύχως νὰ ἀγγίξει ὁ Θεός τίς καρδιές μας, νὰ αἰσθανόμαστε κατάνυξη καί ὅτι ἔχουμε λυπήσει τό μοναδικό πρόσωπο ποὺ μᾶς ἀγαπάει ὄντως ἄπειρα καί αἰώνια. Καί ἄν δέν ἔχουμε αὐτά τά δάκρυα μετανοίας, πολύτιμοι ἀδελφοί μου, ἄς παρακαλοῦμε τόν Θεό νὰ μᾶς τά δώσει. Διότι σᾶς βεβαιώνω ἂν αὐτά τά εὐλογημένα δάκρυα πέφτουν στὴν ἁγιασμένη γή τῆς Ἑλλάδος, ἡ λύτρωση θά ἔρθει σὲ κάθε τομέα τῆς ζωῆς μας καί θά εὐχαριστήσουμε τόν Θεό καί γιά αὐτή τήν κρίση, πού θά εἶναι ἡ ἀφορμή τῆς σωτηρίας μας.

Ἀμήν.

***

Δ΄

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μου, πιστεύω ὅτι ἡ τρομερὴ κρίση ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν χώρα μας δὲν εἶναι μόνο θέμα οἰκονομίας καὶ πολιτικῶν, ἀλλὰ κυρίως θέμα ἀποστασίας ἀπὸ τὴν πίστη μας, τὶς ἀρχές μας καὶ τὸν Θεό μας. Μόνο οἱ πιὸ ἐπιπόλαιοι ἄνθρωποι νομίζουν ὅτι τὸ πρόβλημα περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τό θέμα ἔλλειψης χρημάτων καὶ οἰκονομικῶν παραγόντων. Ἐμεῖς οἱ πιστοὶ γνωρίζουμε καλὰ ὅτι ἡ πηγὴ τῶν κακῶν βρίσκεται πάντα στὸν ἑαυτόν μας λόγῳ τῆς ἔλλειψης ἀποδοχῆς τῶν εὐθυνῶν μας, τῆς καταπάτησης τῆς συνειδήσεώς μας καὶ τῆς ἀπουσίας τῶν δακρύων μετανοίας γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι λυπήσαμεν τὸν Θεόν. Βέβαια, τὸ θέμα μας δὲν τελειώνει μὲ τὰ δάκρυα μετανοίας. Ἡ μεταμέλεια καὶ τὰ δάκρυα εἶναι μόνο ἡ ἀρχὴ ποὺ θὰ μᾶς καθοδηγήσουν σὲ μία ζωὴ μετανοίας.

Ὅταν ὁ προφήτης καὶ πρόδρομος τοῦ Κυρίου βάπτιζε στὸν Ἰορδάνη καὶ εἶδε τοὺς Φαρισαίους καὶ Σαδδουκαίους εἶπε, «Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρποὺς ἄξιους τῆς μετανοίας». Ποίοι ἦταν οἱ Φαρισαίοι καὶ Σαδδουκαῖοι; Ἦταν ἄνθρωποι ποὺ ἤξεραν κάτι γιὰ τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ καὶ κρατοῦσαν τοὺς τύπους, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχουν μέσα τους φόβο Θεοῦ καὶ μία ζωντανὴ σχέση μὲ τὸν Κύριο. Εἶχαν μεγάλη μερίδα εὐθύνης γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ Ἰσραήλ. Ἂν ζοῦσαν σήμερα στὴν κοινωνία μας, θὰ ἐκκλησιάζονταν, θὰ ἄναβαν κανένα κερί, ἀλλὰ δὲν θὰ προχωροῦσαν πιὸ βαθιὰ γιὰ νὰ γίνει μία καλὴ ἀλλοίωση στὴν ψυχή τους. Δὲν εἶχαν καρποὺς ἄξιους τῆς μετανοίας, ποὺ σημαίνει ὅτι δὲν καλλιέργησαν τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης ποὺ ἀντιστέκονται τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἀνομίας.

Ἔχουμε ἐμεῖς ἄραγε τοὺς καρποὺς τῆς μετανοίας; Ὑπάρχει μία ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴν καθημερινὴ συμπεριφορά μας ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν σχέση μας μὲ τὸν Χριστό; Ἂς πάρουμε ἕνα ἀρκετὰ ξεκάθαρο θέμα, δηλαδὴ τὸ θέμα τοῦ σεβασμοῦ. Πολλοὶ παρατηροῦν ὅτι ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος δὲν σέβεται οὔτε τὸν πλησίον του οὔτε τὸν Θεό του. Παραδείγματος χάριν, ὅπου ὑπάρχει ψέμα, ἀπουσιάζει ο σεβασμὸς πρὸς τὸν ἄλλον. Κάποιος ποὺ εὔκολα λέει ψέματα δῆθεν γιὰ αὐτοπροστασία ἢ γιὰ τὸ συμφέρον του, ἂν θέλει νὰ προσφέρει στὸν Θεὸ τοὺς καρποὺς τῆς μετανοίας, θὰ προσπαθεῖ σὲ καθημερινὴ βάση νὰ εἶναι εἰλικρινὴς μὲ τοὺς ἄλλους καὶ θὰ ἀποφεύγει σὰν τὴν φωτιὰ τὸ εὔκολο βόλεμα τοῦ ψέματος. Καὶ ἂν ἀντιλαμβάνεται ὅτι λέει ἕνα ψέμα, θὰ τὸ διορθώσει ἀμέσως. Καὶ ὅταν μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ κατορθώσει νὰ ἀγαπάει τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ μιλάει πάντοτε μὲ εὐθύτητα καὶ εἰλικρίνεια, τότε θὰ προσφέρει στὸν Θεὸ τὸν καρπὸ τῆς μετανοίας γιὰ αὐτὸ τὸ παράπτωμα.

Σχετικὰ μὲ τὸ σεβασμὸ πρὸς τὸν Θεό, δυστυχῶς, ἡ ἄγνοια καὶ ἡ ἀνευλάβεια ὁρισμένων δὲν ἔχει ὅρια.

Ἡ Κυριακή, ἡ ημέρα τοῦ Κυρίου, εἶναι ἡ κατεξοχὴν ἡμέρα προσευχῆς καὶ λατρείας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατέρας μας. Εἰσερχόμαστε στὸν ναό Του γιὰ νὰ Τὸν εὐχαριστήσουμε γιὰ ὅλα τὰ ἀγαθά ποὺ μᾶς προσφέρει πλουσίως καὶ γιὰ τὴν ἄμετρη ἀγάπη Του πρὸς ἐμᾶς τοὺς ἀνάξιους καὶ ἁμαρτωλούς. Ἡ περιφρόνηση τῆς Κυριακάτικης λειτουργίας εἶναι περιφρόνηση τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐντολῶν Του. Σίγουρα στὶς καθημερινὲς ὑποχρεώσεις μας εἴμαστε πιὸ συνεπείς ἀπὸ ὅτι στὰ λατρευτικά μας καθήκοντα, σίγουρα ὅ,τι ἔχει σχέση μὲ τὴν σάρκα καὶ τὴν διασκέδαση τὸ θεωροῦμε ὡς πρώτο μέλημά μας καὶ ὅ,τι ἔχει σχέση μὲ τὴν ψυχή τὸ ἀδιαφοροῦμε καὶ τὸ περιφρονοῦμε καταδικάζοντας ἔτσι τὴν ψυχή μας νὰ λιμοκτονήσει πνευματικά.

Τὶ ἔλεγε ὁ Κύριος γιά κάποιον ποὺ τόλμησε νὰ εἰσέλθει στὴν παρουσία Του «μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου;» Εἶπε, «Δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων». Βέβαια αὐτὸ τὸ χωρίο ἀναφέρεται πρωτίστως στὸ πνευματικὸ κάλυμα τῆς ψυχῆς,

ἀλλὰ ταιριάζει γιὰ τὴν ἐνδυμασία ποὺ ἐκφράζει τὴν ἐσωτερικὴ εὐλάβεια.

Λοιπόν, κάποιος ποὺ θέλει νὰ προσφέρει καρποὺς μετανοίας γιὰ αὐτὸ τὸ παράπτωμα, θὰ καλιεργήσει τὴν εὐλάβεια ξεκινῶντας μὲ τὴν ἐνδυμασία. Ὅμως, γιὰ νὰ ἀποκτήσουμε τὴν εὐλάβεια ὡς ἐσωτερικὸ βίωμα χωρίς νὰ παραμένουμε στοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους, χρειάζεται νὰ ἔχουμε αἴσθηση τῆς ἱερότητος τοῦ ἁγίου ναοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φοβερῆς μυσταγωγίας ποὺ ἐπιτελεῖται ἐντὸς αὐτοῦ. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψε στοὺς Ἑβραίους τὰ ἑξῆς: «λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας· καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον». Δηλαδή, πρέπει νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεὸν κατὰ τρόπον εὐάρεστον, μὲ εὐλάβεια, φόβο καὶ τρόμο, διότι ο Θεός μας εἶναι φωτιὰ ποὺ κατακαίει. Χρειαζόμαστε τὴν εὐλάβεια ποὺ στολίζει ὅλες τὶς κινήσεις μας ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ φεύγουμε ἀπὸ τὸ σπίτι μας πρὸς τὸν ναὸ σεμνῶς ἐνδεδυμένοι ὅπως ἁρμόζει στὸν χώρο. Καὶ ἂν ἐμείς ντυνόμαστε μὲ εὐλάβεια τότε θὰ δίδουμε καὶ τὸ καλὸ παράδειγμα στὰ παιδιά μας καὶ θὰ μάθουν καὶ ἐκεῖνα νὰ σέβονται τὸν ναὸ τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν θὰ ντύνουμε τὰ μεν ἀγοράκια μας μὲ σορτσάκια καὶ τὰ δε κοριτσάκια μας μὲ ἐξώπλατα κάτι ποὺ δὲν ἁρμόζει καθόλου. Ἡ βάπτισή τους ἔχει ἤδη γίνει! Ντυμένοι μὲ σεμνότητα, μπαίνουμε εὐλαβῶς στὸν ναὸ μὲ συστολὴ καὶ ἐπίγνωση τῆς ἀναξιότητός μας. Νὰ σᾶς πῶ μερικὰ παραδείγματα τῶν εὐλαβῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔχω συνατήσει. Πρὸ τοῦ νὰ γίνω μοναχός, θυμᾶμαι μία φορὰ ποὺ πήγα σὲ μία ρωσσικὴ ἐνορία, εἶδα μία γιαγιὰ τουλάχιστον ἑβδομήντα χρονῶν ποὺ ἔκανε στρωτὲς μετάνοιες στὸ πεζοδρόμιο ἔξω ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ γιὰ νὰ καταξιωθεῖ νὰ μπεῖ μέσα καὶ νὰ παρουσιαστεῖ ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. Αὐτή εἶναι εὐλάβεια. Θυμάμαι μία ἄλλη γιαγιά ποὺ μοῦ ἔκανε παρατήρηση, διότι φοροῦσα ὡς κοσμικός τότε ἕνα ρολόι τὴν ὥρα τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ μοῦ ἐξήγησε ὅτι τὰ πρόσκαιρα δὲν ταιριάζουν μὲ τὰ αἰώνια. Καὶ αὐτὰ ἔγιναν στὴν Ἀμερική, τὸ χίλια ἐννεακόσια ὀγδόντα ἕξι. Σ᾽ αὐτή τήν ἐνορία, ἦταν ἀδιανόητο νὰ ἔρθει κανεὶς μετὰ τὴν ἔναρξη τῆς Θείας Λειτουργίας ἢ νὰ βιάζονται πιὸ πολὺ νὰ πιοῦν ἕναν καφέ, παρὰ νὰ ἀκούσουν λίγο λόγο Θεοῦ. Ἐκεῖ κανεὶς δὲν θὰ ἔμπαινε στὸ ναό μὲ τὸ κινητὸ μὴ ἀνεργοποιημένο τὴν ὥρα τῆς λατρείας. Εἶχαν φόβο Θεοῦ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ Τοῦ προσέφεραν τοὺς καρπούς τῆς μετανοίας.

Ἀδελφοί, ἐμεῖς στὴν Ὀρθόδοξη Ἑλλάδα, στὴν πανσεβάσμια πηγὴ τῆς παραδόσεως, ἔχουμε τέτοιους καρπούς; Δυστυχῶς, ὄχι, ἀλλὰ ὅλα τὰ ἀντίθετα πράττουμε. Ὅμως, μποροῦμε ἄνετα νὰ στολίσουμε τὶς συμπεριφορές μας μὲ τὴν εὐλάβεια, ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσουμε. Δὲν ὑπάρχει τίποτε πιὸ ὄμορφο ἀπὸ τοὺς καρπούς μετανοίας, διότι ὅταν ὄντως ἀλλάξουμε πορεία, ἀγωνιζόμαστε νομίμως, καὶ συμπεριφερόμαστε μὲ εὐλάβεια καὶ φόβο Θεοῦ, μᾶς ἔρχονται ἔπειτα οἱ καρποὶ τοῦ Πνεύματος, δηλαδή, ἡ ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότητα, ἀγαθωσύνη, πίστη, πρᾳότητα καὶ ἐγκράτεια. Καὶ ἂν ἔχουμε αὐτοὺς τοὺς καρποὺς στὶς ψυχές μας, δὲν θὰ φοβηθοῦμε τίποτε, διότι θὰ ἔχουμε καὶ τὴν ἐσωτερικὴ πληροφορία ὅτι «εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ᾽ ἡμῶν»; Δηλαδή, ἂν ὁ Θεὸς εἶναι στὴν πλευρά μας, ποιὸς μπορεῖ νὰ μᾶς πολεμήσει; Μακάρι νὰ ἀποφασίσουμε καὶ ἐμεῖς νὰ εἶμαστε στὴν πλευρὰ τοῦ Θεοῦ ὡς

ὄντως εὐλαβεῖς Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ μὲ τὸ νὰ Τοῦ προσφέρουμε τοὺς καρπούς τῆς μετανοίας μέχρι τὴν τελευταία μας ἀναπνοή. Ἀμήν.

*(Πηγή: **«Ε Ν Ω Μ Ε Ν Η Ρ Ω Μ Η Ο Σ Υ Ν Η»,** ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ-ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΜΑΣ)*